

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

I. Závěrečná zpráva o hodnocení dopadu regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Definice problému

Důvodem předložení návrhu je zajistit realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ ve smyslu usnesení vlády ze dne 3. října 2012 č. 735, v němž byl ministru průmyslu a obchodu uložen úkol zavést koncesi na prodej lihovin, na kterou bude automaticky nárok při splnění předem definovaných podmínek. Cílem tohoto opatření je získat přehled o prodejcích lihovin a umožnit tak snazší kontrolu prodeje nezdaněného a nekvalitního alkoholu, což současná právní úprava komplikuje. S ohledem na provázanost právní úpravy týkající se regulace prodeje lihu a lihovin se navrhuje podřídít režimu koncesované živnosti i prodej kvasného lihu a konzumního lihu. Problémem je, že prodej lihu a lihovin mohou realizovat všechny subjekty podnikající v režimu živnosti volné a v řemeslné živnosti „Hostinská činnost“, a to již od okamžiku ohlášení živnosti živnostenskému úřadu.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Oprávnění k prodeji lihu a lihovin je upraveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Podle stávající právní úpravy lze líh a lihoviny distribuovat a prodávat v obchodní síti v rámci oprávnění k provozování živnosti volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ a v restauracích a zařízeních poskytujících občerstvení na základě oprávnění pro řemeslnou živnost „Hostinská činnost“. V obou případech se jedná o ohlašovací živnosti, kde podnikání lze zahájit již dnem jejich ohlášení živnostenskému úřadu. Prodávat líh a lihoviny mohou rovněž jejich výrobci, a to na základě oprávnění ke koncesované živnosti „Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením). Uvedené živnosti jsou v současné době oprávněny provozovat cca 2 miliony fyzických a právnických osob (k 30.9.2012 mělo podle živnostenského rejstříku oprávnění k provozování živnosti volné 1 905 087 podnikatelů, k provozování uvedené živnosti řemeslné 185 373 podnikatelů a k provozování shora citované živnosti koncesované 296 podnikatelů). Obchodem s lihem a lihovinami se však reálně zabývá pouze část z uvedeného počtu subjektů, které lze obtížně identifikovat, což značně znesnadňuje kontrolu nakládání s lihem a lihovinami.

Omezení prodeje lihovin, s ohledem na místo prodeje, typ provozovny a věk spotřebitele, případně prodávající osoby, je specificky upraveno zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými

výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Subjektem, kterého se předmětná regulace dotkne, je podnikatel prodávající líh a lihoviny jako distributor jinému podnikateli nebo konečnému spotřebiteli v maloobchodě. Regulace se dotkne též podnikatelů podávajících konzumní líh a lihoviny k bezprostřední spotřebě v restauračních zařízeních nebo v zařízeních rychlého občerstvení, případně v dopravních prostředcích. Výrobců, kteří vlastní koncesi pro výrobu kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin, na základě které mohou tyto komodity i prodávat, se uvedená regulace nedotkne.

Subjektem dopadů regulace budou i živnostenské úřady, které budou vydávat koncese na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin.

Nepřímo se regulace dotkne i spotřebitelů, jimž by měla omezit riziko spojené s konzumací nelegálně vyrobeného nekvalitního konzumního lihu a lihovin, zároveň však může omezit počet prodejců, u nichž může spotřebitel líh a lihoviny koupit.

1.5. Popis cílového stavu

Cílem navrhované právní úpravy je podřadit prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin režimu koncesované živnosti, a získat tak přehled o prodejcích tohoto lihu a lihovin. Prodávat kvasný líh, konzumní líh a lihoviny tak bude možno až po získání státního povolení (koncese). Tímto opatřením se zároveň umožní kontrolním orgánům efektivněji kontrolovat trh s lihem a lihovinami a omezit prodej nezdaněného a nekvalitního alkoholu. Účelem navrhované úpravy není klást neodůvodněné překážky pro vstup do podnikání v dané oblasti, a proto se navrhuje nevyžadovat prokázání odborné způsobilosti pro získání oprávnění k pouhému prodeji lihu a lihovin tak, jak se vyžaduje v případě výrobců. Touto úpravou se sledují i takové cíle, jako je ochrana spotřebitelů a jejich zdraví, zajištění odvodů daní všemi subjekty a zlepšení podnikatelského prostředí tím, že prostřednictvím zavedení koncese a následného zefektivnění kontroly budou z podnikání eliminovány subjekty, které porušují nastavená pravidla a získávají tak neodůvodněnou výhodu oproti jiným, poctivým podnikatelům.

1.6. Zhodnocení rizika

Nezavedením regulace prodeje lihu a lihovin budou přetrvávat současné problémy s identifikací podnikatelů, kteří se zabývají prodejem lihu a lihovin, což znesnadňuje kontrolu v dané oblasti a umožňuje nepoctivým podnikatelům obchodovat s nelegálně získaným lihem a lihovinami. Zároveň bude přetrvávat i riziko prodeje nekvalitního lihu a lihovin, protože nebude dostatečný přehled o osobách, které jsou oprávněny líh a lihoviny prodávat.

2. Návrh variant řešení

Varianta č. 0 – ponechání současného stavu (tzv. varianta „nulová“).

Varianta č. 1 – stávající koncesovaná živnost pro výrobu kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin v příloze č. 3 živnostenského zákona bude rozšířena o prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin a pro jejich prodejce bude stanovena podmínka, že živnost může být provozována pouze v provozovně oznámené živnostenskému úřadu.

Varianta č. 2 – stávající koncesovaná živnost pro výrobu kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin v příloze č. 3 živnostenského zákona bude rozšířena o prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin a pro jejich prodejce bude stanovena podmínka, že živnost může být provozována za předpokladu, že podnikatel oznámí živnostenskému úřadu alespoň jednu provozovnu určenou pro prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin uváděnou v živnostenském rejstříku.

Varianta č. 3 – stávající koncesovaná živnost pro výrobu kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin v příloze č. 3 živnostenského zákona bude rozšířena o prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin a pro jejich prodejce nebudou stanoveny žádné specifické podmínky nad rámec povinností stanovených dosud v živnostenském zákoně.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1. Identifikace nákladů a přínosů

Varianta č. 0

Ponechání současného stavu s sebou nepřinese žádné další náklady na straně veřejné správy ani na straně podnikatele.

Zároveň však nemůže přinést efekt zlepšení současného stavu, kdy orgány veřejné správy nemohou účinně zaměřit kontrolu na podnikatele v oblasti prodeje lihu a lihovin, protože uvedenou činnost může vykonávat značná a obtížně identifikovatelná množina podnikatelů.

Varianta č. 1

Přijetím této varianty by vznikly na straně podnikatelských subjektů náklady spojené s tím, že budou muset požádat o koncesi, na straně živnostenských úřadů náklady spojené s rozhodováním o udělení koncese. Další náklady by případně mohly vzniknout podnikatelům, kteří by k prodeji lihu a lihovin nově museli zřizovat provozovny zapisované do živnostenského rejstříku, protože by nemohli konzumní líh a lihoviny prodávat v pojízdných prodejnách. Tato varianta by vyžadovala změnu zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, spočívající v úpravě ustanovení týkajících se prodeje lihovin v pojízdných prodejnách a při slavnostech. Změna by směřovala k úplnému zákazu prodeje lihovin v pojízdných prodejnách a stáncích.

Přínosem této varianty je získání přehledu o prodejcích lihu a lihovin a zlepšení možnosti kontroly, zda neprodávají nezdaněný nebo nekvalitní líh a lihoviny.

Varianta č. 2

Náklady a přínosy spojené s přijetím této varianty jsou obdobné jako u varianty 1 s tím rozdílem, že další náklady by případně mohly vzniknout podnikatelům, kteří by k prodeji nově museli zřizovat alespoň jednu provozovnu zapisovanou do živnostenského rejstříku, přičemž by mohli konzumní líh a lihoviny prodávat i v pojízdných prodejnách. Varianta nevyžaduje změnu zákona č. 353/2003 Sb.

a umožňuje specifickou úpravu prodeje lihovin ve stáncích a pojízdných prodejnách v tomto zákoně, případně i v jiných právních předpisech.

Varianta č. 3

Náklady a přínosy spojené s přijetím této varianty jsou obdobné jako u variant 1 a 2 s tím rozdílem, že podnikatelům nebudou vznikat další náklady spojené se zřízením provozovny zapisované do živnostenského rejstříku. Varianta nevyžaduje změnu zákona č. 353/2003 Sb. a umožňuje specifickou úpravu prodeje lihovin ve stáncích a pojízdných prodejnách v tomto zákoně, případně i v jiných právních předpisech.

3.2. Náklady

Varianta č. 1

Podnikatelé, kteří jsou v současné době oprávněni prodávat líh a lihoviny, jsou ti, kteří mají volnou živnost „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ (k 30. 9. 2012 se jednalo o 1 905 087 podnikatelů), dále podnikatelé, kteří mají živnostenské oprávnění pro řemeslnou živnost „Hostinská činnost“ (k 30. 9. 2012 se jednalo o 185 373 podnikatelů) a podnikatelé, kteří mají živnostenské oprávnění pro výkon koncesované živnosti „Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením)“ (k 30. 9. 2012 se jednalo o 296 podnikatelů). Navrhovanou úpravou však budou dotčeni pouze ti podnikatelé, kteří se zabývají prodejem kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Odhadovaný počet podnikatelů, kteří budou dotčeni navrhovanou úpravou, činí 229 085 podnikatelů. Tento počet vychází z údajů Českého statistického úřadu týkajících se počtu jednotek (podnikatelů), kteří vykonávají maloobchodní činnost s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků a maloobchodní činnost s nápoji (celkem 43 712 podnikatelů) a ze statistických údajů Ministerstva průmyslu a obchodu týkajících se počtu podnikatelů s živnostenským oprávněním pro řemeslnou živnost „Hostinská činnost“. Za předpokladu, že všichni tito podnikatelé budou chtít i po nabytí účinnosti tohoto zákona prodej lihu a lihovin vykonávat, budou muset věnovat průměrně jednorázově zhruba 1 hod. ke splnění povinnosti podat žádost o koncesi za účelem prodeje lihu a lihovin kterémukoliv obecnímu živnostenskému úřadu. Podle údajů Českého statistického úřadu činila průměrná hrubá měsíční mzda v prvním pololetí tohoto roku částku 24 341,- Kč, tedy zhruba 144,- Kč na hodinu.

Informační povinnost/ činnost	Cílová skupina	Hodinový tarif		Čas		Frekvence (počet výkonů za rok)	P	Q	P*Q
		I	E	Hodinové náklady I	Hodinové náklady E				
Zavedení koncese pro provozování živnosti spočívající v prodeji lihu a lihovin	Podnikatelé podnikající na základě živnostenského oprávnění k prodeji lihu a lihovin	1	0	144	0	Jednorázově	144	229 085	32 988 240

Vysvětlivky k tabulce:

Hodinový tarif – hodinové náklady na výkon dané činnosti vykonávané interně (I) nebo externě (E)

Čas – počet hodin, potřebných na provedení dané činnosti interně (I) nebo externě (E)

P – hodinové náklady * hodinový tarif

Q – počet (provozoven, podnikatelů, kterých se povinnost/činnost týká)

P*Q – administrativní zátěž

V případě, že by všichni podnikatelé, kteří v současné době podle dostupných údajů provozují prodej lihu a lihovin, hodlali tuto činnost provozovat i po nabytí účinnosti navrhované právní úpravy, bude jejich předpokládaná jednorázová administrativní zátěž činit celkem 32 988 240,- Kč.

Náklady spojené se zřizováním provozoven v návaznosti na změnu právní úpravy nelze vyčíslit, protože není znám počet subjektů, které prodávají líh a lihoviny jinde než v provozovnách ohlášených živnostenskému úřadu, a nelze ani odhadnout, jaké procento z uvedených podnikatelů by za nově nastavených podmínek v prodeji lihu a lihovin pokračovalo.

Na straně živnostenských úřadů se bude jednat o jednorázovou zvýšenou administrativní zátěž spojenou s vydáváním koncesí (zejména administrativní náklady na vydání rozhodnutí, jeho doručení a vydání a doručení výpisu z živnostenského rejstříku podnikateli). Náklady spojené s vydáváním koncesí nejsou vyčíslovány s tím, že vydávání koncesí budou živnostenské úřady zajišťovat v rámci své běžné agendy.

Varianta č. 2

Náklady spojené s přijetím varianty 2 jsou obdobné nákladům identifikovaným ve variantě 1, jak na straně podnikatelských subjektů, tak na straně živnostenských úřadů.

Náklady spojené se zřízením jedné provozovny v návaznosti na změnu právní úpravy nelze kvalifikovaně odhadnout, obdobně, jako je tomu u více provozoven, v případě varianty 1. Nelze ani předpokládat, že by musely být nižší než u varianty 1.

Varianta č. 3

Náklady spojené s přijetím varianty 3 jsou obdobné nákladům uvedeným u varianty 1 s tím, že podnikatelům prokazatelně nevzniknou žádné vícenáklady spojené se zřizováním provozoven oproti stávající právní úpravě.

3.3. Přínosy

Varianta č. 1

Přínosem uvedené varianty je získání přehledu o podnikatelích, kteří se prodejem lihu a lihovin zabývají. To umožní orgánům veřejné správy zefektivnit kontrolní činnost.

Lze očekávat pozitivní vliv na podnikatelskou sféru a omezit tak prodej nezdaněného lihu a lihovin a zároveň tak eliminovat konkurenční výhodu podnikatelů, kteří prodávají nezdaněné výrobky, oproti poctivým podnikatelům.

Pro spotřebitele by měla lepší kontrola prodáváného lihu a lihovin zajistit účinnější ochranu jejich zdraví před zdravotně závadným lihem a lihovinami.

Varianta č. 2

Přínosy uvedené varianty jsou prakticky shodné s variantou 1.

Varianta č. 3

Přínosy uvedené varianty jsou obdobné jako u variant 1a 2.

3.4. Vyhodnocení variant

Varianta č.	Výhody	Nevýhody
0	Nejsou nutné legislativní úpravy Nevzniknou administrativní náklady ani na straně podnikatele, ani na straně živnostenských úřadů	Nebude zajištěno zlepšení podnikatelského prostředí, ochrany spotřebitelů a jejich zdraví, ani výběru daní za prodej lihu a lihovin
1	Zlepšení podnikatelského prostředí v důsledku zajištění účinnějšího provádění kontroly dodržování předpisů podnikateli Zajištění účinnější ochrany spotřebitelů a jejich zdraví před zdravotně závadným lihem a lihovinami	Jsou nutné legislativní úpravy (změna zákona č. 455/1991 Sb. a zákona č. 353/2003 Sb.) Zvýšení administrativních nákladů živnostenských úřadů v rámci přechodného období 3 měsíců Zvýšení administrativní zátěže podnikatelů při vstupu do podnikání a při jeho výkonu (v rámci udělené koncese bude možno prodávat lih a lihoviny pouze v „kamenných“ provozovnách
2	Zlepšení podnikatelského prostředí v důsledku zajištění účinnějšího provádění kontroly dodržování předpisů podnikateli Zajištění účinnější ochrany spotřebitelů a jejich zdraví před zdravotně závadným lihem a lihovinami	Jsou nutné legislativní úpravy (změna zákona č. 455/1991 Sb.) Zvýšení administrativních nákladů živnostenských úřadů v rámci přechodného období 3 měsíců Zvýšení administrativní zátěže podnikatelů při vstupu do podnikání a při jeho výkonu (podmínkou pro provozování živnosti bude při udělení koncese oznámení provozování živnosti alespoň v jedné „kamenné“ provozovně)
3	Zlepšení podnikatelského prostředí v důsledku zajištění účinnějšího provádění kontroly dodržování předpisů podnikateli Zajištění účinnější ochrany spotřebitelů a jejich zdraví před zdravotně závadným lihem a lihovinami	Jsou nutné legislativní úpravy (změna zákona č. 455/1991 Sb.) Zvýšení administrativních nákladů živnostenských úřadů v rámci přechodného období 3 měsíců Zvýšení administrativní zátěže podnikatelů při vstupu do podnikání a při jeho výkonu (podmínkou pro provozování živnosti bude pouze udělení koncese).

Varianta č.	Dopady regulace	Podnikatelské prostředí	Spotřebitelé a ochrana zdraví	Veřejná správa	Státní rozpočet
0	Náklady	0	0	0	0
	Přínosy	0	0	0	0
1	Náklady	+	0	+	0
	Přínosy	+	+	+	+
2	Náklady	+	0	+	0
	Přínosy	+	+	+	+
3	Náklady	+	0	+	0
	Přínosy	+	+	+	+

4. Návrh řešení

4.1. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta č. 0

Není akceptovatelná, neboť by nebyl naplněn požadavek vlády na „zavedení koncese na prodej lihovin“ a nemůže přinést efekt zlepšení současného stavu, kdy orgány veřejné správy nemohou účinně zaměřit kontrolu na podnikatele v oblasti prodeje lihovin.

Varianta č. 1

Není doporučována. Regulace nastolená touto variantou by byla vázána jak na podnikatelský subjekt, který by měl povinnost požádat o koncesi, tak na provozovnu, v níž je prodej uskutečňován. Úprava by umožnila prodej lihu a lihovin pouze ve stabilní provozovně, tzv. „kamenné provozovně“, resp. v provozovně, která se zapisuje do živnostenského rejstříku (přičemž do tohoto rejstříku se nezapisují mobilní provozovny, jimiž jsou podle živnostenského zákona provozovny, které jsou přemístitelné a nejsou umístěny na jednom místě po dobu delší než tři měsíce). Prodej v pojízdných prodejnách nebo ve stáncích, které nejsou na jednom místě po dobu delší než 3 měsíce, např. při slavnostech a jiných obdobných akcích, by byl zakázán.

Tato varianta by vyžadovala změnu zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, spočívající v úpravě ustanovení týkajících se prodeje lihovin v pojízdných prodejnách a při slavnostech. Změna by musela směřovat k úplnému zákazu prodeje lihovin v pojízdných prodejnách a stáncích. Přínosy této varianty jsou shodné s přínosy varianty 2 a 3. Přínosy varianty 1 pro státní rozpočet plynoucí z efektivnějšího výběru daní nelze vyčíslit, lze však předpokládat, že budou vyšší než náklady spojené se zavedením koncese, a tudíž vyšší než u varianty 0.

Náklady na straně podnikatelských subjektů by byly vyšší než u varianty 2 a 3, náklady na straně živnostenských úřadů by byly shodné s variantou 2 a 3.

Nevýhodou varianty je, že znemožňuje prodávat lihoviny v pojízdných prodejnách, což by mohlo narušit zásobování lihovinami v obcích, kde není stabilní prodejna. Zároveň by nebylo možno prodávat lihoviny na různých akcích při tradičních slavnostech.

Varianta č. 2

Není doporučována. Regulace nastolená touto variantou by byla vázána na podnikatelský subjekt, který by měl povinnost požádat o koncesi a zároveň by měl povinnost oznámit živnostenskému úřadu alespoň jednu stabilní, tzv. „kamennou“ provozovnu, v níž je prodej lihu a lihovin uskutečňován. Tato úprava by umožnila prodej lihu a lihovin jak ve stabilní provozovně, tzv. „kamenné provozovně“, tak prodej v pojízdných prodejnách nebo ve stáncích, které nejsou na jednom místě po dobu delší než 3 měsíce, např. při slavnostech a jiných obdobných akcích, tedy v mobilních provozovnách ve smyslu živnostenského zákona. Varianta zohledňuje alternativní způsoby prodeje lihovin.

Přínosy této varianty jsou shodné s přínosy varianty 1 a 3. Přínosy varianty 2 pro státní rozpočet plynoucí z efektivnějšího výběru daní nelze vyčíslit, lze však předpokládat, že budou vyšší než náklady spojené se zavedením koncese, a tudíž vyšší než u varianty 0.

Lze předpokládat, že náklady na straně podnikatelských subjektů budou vyšší než u varianty 3, ale nižší než u varianty 1, náklady na straně živnostenských úřadů budou shodné s variantami 2 a 3. Přestože tato varianta není doporučována, z výše uvedeného vyhodnocení lze dovodit, že ve srovnání s variantou 0 a 1 představuje vhodnější řešení.

Varianta č. 3

Tato varianta se jeví jako nejvhodnější pro splnění úkolu vyplývajícího z usnesení vlády ze dne 3. října 2012 č. 735, kde je ministru průmyslu a obchodu uloženo zavedení koncesí na prodej lihovin. Sledovaného cíle lze dosáhnout pouze příslušnou úpravou živnostenského zákona. Regulace bude vázána pouze na podnikatelský subjekt, který bude mít povinnost požádat o koncesi. Evidenci o stabilních provozovnách, tzv. „kamenných provozovnách“ povede živnostenský úřad prostřednictvím živnostenského rejstříku. Prodej v mobilních provozovnách ve smyslu živnostenského zákona, tedy v pojízdných prodejnách a stáncích, které nejsou na jednom místě po dobu delší než 3 měsíce, např. při slavnostech a jiných obdobných akcích, může podnikatel provozovat bez oznámení živnostenskému úřadu, a to i v případě, že nebude mít ani jednu stabilní, tzv. „kamennou“ provozovnu.

Výhodou této varianty je, že ponechává na úpravě v jiných právních předpisech, v jakých typech provozoven, případně při jakých příležitostech bude možno lihoviny prodávat. Přínosy této varianty jsou shodné s přínosy variant 1 a 2. Přínosy varianty 3 pro státní rozpočet plynoucí z efektivnějšího výběru daní nelze vyčíslit, lze však předpokládat, že budou vyšší než náklady spojené se zavedením koncese, a tudíž vyšší než u varianty 0.

Náklady na straně podnikatelských subjektů budou nižší než u variant 1 a 2, náklady na straně živnostenských úřadů budou shodné s náklady vyvolanými úpravou podle variant 1 a 2.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Lze předpokládat, že implementace a vynucování navrhované právní úpravy by nemělo představovat zásadní problém. Zavedení koncesí na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin včetně plynulého přechodu stávajících podnikatelů provozujících prodej tohoto lihu a lihovin na základě oprávnění k volné a řemeslné živnosti do režimu živnosti koncesované je jasně upraveno živnostenským zákonem.

Orgánem, který bude odpovědný za zavedení nové regulace do praxe, tedy za vydávání koncesí na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin, a za vynucení

dodržování této regulace, budou živnostenské úřady. Pro živnostenské úřady je vydávání koncesí součástí jejich běžné agendy, stejně jako dozor nad dodržováním živnostenského zákona. Náklady na administrativní zátěž spojenou s implementací úpravy se proto neuvádějí.

Regulované subjekty, tedy podnikatelé, kteří prodávají líh a lihoviny, budou muset požádat o koncesi na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Jednorázová administrativní zátěž na straně podnikatelských subjektů je předpokládána ve výši 144,-Kč na jeden subjekt, celková zátěž pro podnikatelskou sféru činí podle kvalifikovaného odhadu 32 988 240,- Kč.

V případě, že by prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin byl realizován bez koncese, může být prodejci uložena podle živnostenského zákona pokuta za neoprávněné podnikání v koncesované živnosti (až do 1 mil. Kč). Pokud by byla činnost bez oprávnění provozována ve větším rozsahu, může být prodejce stíhán za neoprávněné podnikání podle trestního zákoníku.

6. Přezkum účinnosti regulace

Efektivita navržené právní úpravy bude průběžně sledována kontrolními orgány kompetentními ke kontrole dodržování povinností stanovených pro prodej lihu a lihovin v živnostenském zákoně a dalších právních předpisech. Jako období, které je vhodné pro přezkum účinnosti implementovaných opatření a pro zhodnocení novelizace, se doporučuje doba minimálně 2 let. Tato doba by měla být dostatečně dlouhá pro shromáždění dat potřebných pro zhodnocení účinnosti přijaté úpravy a případných podnětů od dotčených subjektů.

7. Konzultace a zdroje dat

Návrh zákona byl zpracován po předchozích konzultacích na referentské úrovni s Českým statistickým úřadem, s odborem potravinářské výroby a legislativy Ministerstva zemědělství a s inspektorátem pro kraj Středočeský a Hlavní město Prahu Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Návrh byl také konzultován se Svazem obchodu a cestovního ruchu.

8. Kontakt na zpracovatele RIA

Ing. Milada Hrabánková
odbor živností Ministerstva průmyslu a obchodu
e-mail: hrabankova@mpo.cz
tel.: 224 852 193

II. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Zejména koresponduje s čl. 26 Listiny základních práv a svobod, přijaté ústavním zákonem č. 2/1993 Sb., jímž jsou garantována hospodářská, sociální a kulturní práva.

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, ani judikatura Evropského soudu pro lidská práva se na danou oblast nevztahují.

Předpisy Evropské unie, judikatura soudních orgánů Evropské unie se na upravovanou oblast nevztahují, návrhem novely zákona není do právního řádu České republiky implementováno právo Evropské unie a návrh je v souladu s právem Evropské unie.

III. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky

Očekává se, že navrhovaná právní úprava bude mít na státní rozpočet pozitivní dopad spočívající ve zvýšení výběru daní spojených s prodejem lihu a lihovin, i když v přechodném období 3 měsíců si úprava vyžádá zvýšené administrativní nároky spojené se zpracováním žádostí podnikatelů o koncesi.

Celkově bude mít navrhovaná právní úprava pozitivní dopad i na podnikatelské prostředí, ačkoliv se jedná o zpřísnění podmínek pro vstup do podnikání. Zjednodušením podmínek pro realizaci kontroly dojde ke snazšímu odhalení těch podnikatelů, kteří svým protiprávním jednáním získávají neoprávněně výhody oproti jiným podnikatelům.

IV. Předpokládané sociální dopady a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

V. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá žádný vliv na rovnost mužů a žen.

VI. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Vláda svým usnesením ze dne 3. října 2012 rozhodla o přijetí opatření k zajištění realizace „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“. Rozhodnutí vlády reagovalo na vážnou situaci na trhu s lihovinami. Účelné opatření musí být rychlé. K tomu může přispět, kromě jiného, i urychlené přijetí právní úpravy v Poslanecké sněmovně Parlamentu. Navrhovaná úprava je jednoduchá. Týká se výhradně co nejrychlejšího zavedení evidence prodejců lihu a lihovin, aby tyto subjekty byly dohledatelné.

B. Zvláštní část

K článku I. návrhu

K bodu 1

Rozšiřuje se předmět podnikání koncesované živnosti o prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin s ohledem na požadavky na zpřísnění podmínek prodeje uvedené komodity. Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin, který bylo možno dosud vykonávat v rámci živnosti volné nebo živnosti řemeslné „Hostinská činnost“, se navrhuje podřídit povolovacímu režimu živnosti koncesované. Účelem zpřísnění je získat přehled o prodejcích a omezit tak prodej nedaněného a nekvalitního alkoholu.

K bodu 2

Splnění podmínky odborné způsobilosti se navrhuje požadovat pouze pro výrobu a úpravu kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením) stejně jako ve stávající úpravě.

K bodu 3

S ohledem na rozšíření předmětu podnikání o obchodní činnost se upřesňuje, že Ministerstvo zemědělství je orgánem, který se vyjadřuje k žádosti o koncesi pouze v případě, že předmětem podnikání je výrobní činnost.

K článku II. návrhu

K bodu 1

Umožňuje se stávajícím podnikatelům pokračovat v provozování prodeje kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin na základě živnostenských oprávnění podle předchozí právní úpravy po dobu 3 měsíců. Pokud v této době podnikatelé nepožádají živnostenský úřad o koncesi, právo k provozování této činnosti jim zanikne.

K bodu 2

Navrhuje se nezaplatit přijetí žádosti o koncesi podané podle přechodných ustanovení s ohledem na to, že změna je vyvolána změnou zákona, a neměla by tedy jít k tíži podnikatele.

K článku III. návrhu

Účinnost se navrhuje v co nejkratší době s ohledem na naléhavost zájmu na přijetí změn.